

Citační tahák

podle ČSN ISO 690:2022

Povinné údaje jsou ve strukturách citací pro přehlednost vyznačeny **tučně**. Názevové údaje jsou v citacích označeny *kurzivou*, tak jak to stanovuje ČSN ISO 690 z r. 2022. Pokud nejsou povinné údaje zjistitelné, v citaci se mohou vynechat.

MONOGRAFIE

Tvůrce. *Název: podnázev.* **Vydání.** Vedlejší tvůrce (role). **Název a číslo edice.** Místo: **vydavatel, rok.** Licence. **ISBN.** Poznámky.

KING, Stephen. *O psaní: memoáry o řemesle.* Vyd. 3. David Petrů (překladatel). Praha: Beta, 2015. ISBN 978-80-7306-706-9.

E-MONOGRAFIE

Tvůrce. *Název: podnázev.* **Formát.** **Vydání.** Vedlejší tvůrce (role). **Název a číslo edice.** Místo: **vydavatel, rok.** Licence. **Datum úprav, revize.** **ISBN.** **Distributor online obsahu.** **Trvalé identifikátory.** **Dostupnost.** **[Datum citování].** Poznámky.

FISCHER, Ondřej. *Profesionalita, ctivosti a etika povolání.* Online, PDF. Praha: Karolinum, 2022. ISBN 978-80-246-4907-8. Dostupné z: Bookport, <https://www.bookport.cz/kniha/profesionalita-ctivosti-a-etika-povolani-10520/>. [cit. 2023-11-07].

Pozn. Kapitola/část knihy, kde každou část napsal jiný autor, se cituje stejným způsobem jako sborníkový příspěvek.

SBORNÍK

Tvůrce/Editor. *Název.* **Místo a datum konání konference.** [Vedlejší názvy]. **Vydání.** Vedlejší tvůrce (role). **Název a číslo edice.** Místo: **vydavatel, rok.** Licence. **ISBN/ISSN.**

MAHLEROVÁ, Karolína a HARABI, Filip (ed.). *Kostelecké inspirování 2021: sborník abstrakt XIII. ročníku konference 18. 19. listopadu 2021.* Praha: Česká zemědělská univerzita: Fakulta Životního prostředí, 2021. ISBN 978-80-213-3145-7.

PŘÍSPĚVEK VE SBORNÍKU

Tvůrce příspěvku. *Název příspěvku.* In: **Tvůrce/Editor.** *Název sborníku.* **Místo a datum konání konference.** **Vydání.** **Název a číslo edice.** Místo: **vydavatel, rok, rozsah stran.** Licence. **ISBN/ISSN.** Poznámky.

BUDÁKOVÁ, Michaela. Změny v legislativě hnojiv v České republice. In: *Racionální použití hnojiv. Sborník z 28. Mezinárodní konference v Praze.* Praha, 1. prosince 2022. Praha: Česká zemědělská univerzita, 2022. ISBN 978-80-213-3226-3.

Pozn. U kolektivních publikací, kdy jsou rozdílní autoři jednotlivých kapitol, je doporučováno citovat konkrétní kapitolu/část knihy stejnou úpravou jako se cituje příspěvek ve sborníku.

PŘÍSPĚVEK V E-SBORNÍKU

Tvůrce příspěvku. *Název příspěvku.* **Online.** In: **Tvůrce/Editor.** *Název e-sborníku.* **Místo a datum konání konference.** **Vydání.** **Název a číslo edice.** Místo: **vydavatel, rok, rozsah stran.** Licence. **Datum úprav, revize.** **ISBN/ISSN.** Poskytovatel online obsahu. **Trvalé identifikátory.** **Dostupnost.** **[Datum citování].** Poznámky.

GONSHER, Ian. Beyond the Keyboard, Mouse, and Screen: New Paradigms in Interface Design. Online. In: ARAI, Kohei (ed.). *Proceedings of the Future Technologies Conference (FTC) 2021, Volume 1.* Lecture Notes in Networks and Systems. Cham: Springer International Publishing, 2022, s. 107-113. ISBN 978-3-030-89905-9. Dostupné z: https://doi.org/10.1007/978-3-030-89906-6_8. [cit. 2023-11-24].

ČLÁNEK V ČASOPISU

Autor. *Název článku.* *Název seriálu.* **Datum vydání, číslování, rozsah stran.** Licence. ISSN.

KOŇÁK, Tomáš. Protidrogová politika a praxe ve VS ČR. *České vězeňství: čtvrtletník pro vězeňství a kriminální prevenci.* 2011, roč. 19, č. 3, s. 14–16. ISSN 1213-9297.

ČLÁNEK V E-ČASOPISU

Autor. *Název článku.* *Název seriálu.* **Datum vydání, číslování, rozsah stran.** Licence. ISSN. Poskytovatel online obsahu. **Trvalé identifikátory.** **Dostupnost.** **[Datum citování].** Poznámky.

HOMOLKA, Miloslav a HEROLDOVÁ, Marta. Impact of large herbivores on mountain forest stands in the Beskydy Mountains. Online. *Forest Ecology and Management.* 2003, roč. 181, č. 1-2, s. 119-129. ISSN 03781127. Dostupné z: [https://doi.org/10.1016/S0378-1127\(03\)00121-X](https://doi.org/10.1016/S0378-1127(03)00121-X). [cit. 2023-11-23].

podle ČSN ISO 690:2022

ČASOPIS JAKO CELEK

Název časopisu: podnázev. **Místo: Vydavatel, vychází od roku- .** **Identifikátor.** **Dostupnost.** **Poznámky.**

Molecular microbiology. Edited by Tony PUGSLEY. Oxford: Blackwell, 1987- . ISSN 0950-382X.

Pozn. Spojovník a mezera za datem prvního vydání znamená, že časopis stále vychází.

WEBOVÉ SÍDLO

Tvůrce. *Název sídla.* **Formát a typ zdroje.** **Vydání, verze.** Místo: **vydavatel, datum publikování/úprav/revize.** **Dostupnost.** **[Datum citování].**

RADA PRO VÝZKUM, VÝVOJ A INOVACE [VVI]. *Výzkum a vývoj v ČR.* Online. © 2015. Dostupné z: <https://vyzkum.gov.cz/>. [cit. 2023-11-27].

WEBOVÁ STRÁNKA V RÁMCI WEBOVÉHO SÍDLA

Tvůrce. *Název stránky.* **Formát a typ zdroje.** **Vydání, verze.** **Název sídla.** Místo: **vydavatel, datum publikování/úprav/revize.** **Dostupnost.** **[Datum citování].**

RADA PRO VÝZKUM, VÝVOJ A INOVACE [VVI]. *Působnost Rady pro výzkum, vývoj a inovace.* Online. Výzkum a vývoj v ČR. © 2015. Dostupné z: <https://vyzkum.gov.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=627>. [cit. 2023-11-27].

SOUČÁST WEBOVÉ STRÁNKY

Tvůrce. *Název příspěvku na webové stránce.* **Formát a typ zdroje.** **Vydání, verze.** In: **Tvůrce stránky.** **Název stránky.** In: **Název sídla.** Místo: **vydavatel, datum publikování/úprav/revize.** **Dostupnost.** **[Datum citování].**

Pozn. Použijeme také, pokud chceme citovat např. samostatný příspěvek, graf, obrázek aj. na konkrétní webové stránce.

RADA PRO VÝZKUM, VÝVOJ A INOVACE [VVI]. *Laureátem letošní ceny za popularizaci výzkumu je biochemik Jan Konvalinka.* In: Aktuality. In: Výzkum a vývoj v ČR. 27. 10. 2023. Dostupné z: <https://vyzkum.gov.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=627>. [cit. 2023-11-27].

PŘÍSPĚVEK ZE SOCIÁLNÍ SÍTĚ

Tvůrce [nick]. Název zprávy/příspěvku. Formát a typ zdroje. Datum zveřejnění. Tvůrce původního obsahu. Název služby. Dostupnost. [Datum citování].

KOVÁŘ, Karel [@Kovy]. *Radikální algoritmy*. Online, video. 2022-03-20. Dostupné z: YouTube, <https://www.youtube.com/watch?v=IARByMNIpsw>. [cit. 2023-03-15].

ÚŘAD VLÁDY ČR [@uradvlady]. *Stav naší planety nás nutí chovat se ekologičtěji. Přechod z fosilních paliv ...* Online, příspěvek. 2023-03-10. Dostupné z: Facebook, <https://www.facebook.com/photo/?fbid=586929090144317&set=a.586528193517740>. [cit. 2023-03-15].

ZÁVĚREČNÁ PRÁCE

Tvůrce. Název. Typ zdroje. Místo: Vysoká kola, fakulta, datum. Dostupnost. [Datum citování].

Tištěná závěrečná práce

KNOTEK, P. *Kultura jako péče o duši*. Diplomová práce. Praha: Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, 1999.

E-verze závěrečné práce

ZDRAŽILOVÁ, Zuzana. *EEG biofeedback jako možnost nápravy specifických poruch učení*. Online, diplomová práce. Brno: Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, 2016. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/sp3zp/>. [cit. 2023-12-01].

NEPUBLIKOVANÉ ZDROJE

Tvůrce. Název. Typ zdroje. Datum vzniku. Služba nebo hostitelský archiv. Fyzické umístění. Dostupnost. [Datum citování].

Pozn. Patří sem např. interní firemní literatura, vnitřní řady, výroční zprávy, návody, pokyny k obsluze apod.

TICHÁ, Ludmila. *Strategie rozvoje informační gramotnosti student VUT na léta 2008-2012: Příspěvek k celoživotnímu vzdělávání*. Interní dokument. Praha: Knihovny VUT, leden 2008.

DATASETY

Tvůrce. Název. Vydání, verze. Formát a typ zdroje. Systémové požadavky. In: Název hostitelského archivu. Místo: vydavatel, datum publikace. Licence. Dostupnost. [Velikost souboru]. [Datum citování].

Pozn. Velikost souboru je povinný údaj pro velké dataseťy/ soubory výzkumných dat.

KLIMES, Jiri a HOFIERKA, Jaroslav. *Dataset for "Binding energies of molecular solids from fragment and periodic approaches"*. Version 1. Online, dataset. In: Zenodo. 24. srpen 2021. Licence: CC BY 4.0. Dostupné z: <https://doi.org/10.5281/zenodo.5248078>. [632,1 MB]. [cit. 2023-03-10].

LEGISLATIVA**Zákon z webu/databáze**

Zákon č. 257 ze dne 29. června 2001, o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon). Online. In: *Zákony pro lidi*. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-257>. [cit. 2023-03-14].

Zákon v tištěné sbírce

Zákon č. 111 ze dne 22. dubna 1998, o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1998, částka 39, s. 5388-5419. ISSN 1211-1244.

Zákon ve sbírce - elektronická verze

Zákon ze dne 11. května 1999, o svobodném přístupu k informacím. Online. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1999, částka 39, s. 2578-2582. Dostupné z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=106/1999&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy. [cit. 2023-03-14].

Zákon v ÚZ (Úplné znění)

Zákon č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií. In: *Energetika*, s. 283-306. ÚZ, č. 1292. Ostrava: Sagit, 2019. ISBN 978-80-7488-325-5.

Pozn. Pokud se nezabýváte v práci mezinárodním právem, není nutné u citovaných zákonů uvádět ČESKO v roli autora. Pokud se v textu odkazujete na konkrétní část, uveďte paragraf a odstavec.

OSOBNÍ KOMUNIKACE

Tvůrce. Datum. Název. Typ zdroje [osobní komunikace].

Podle pana Jana Nováka (osobní rozhovor, dne 22. 3. 2022), ředitele firmy XY se zvýšil podíl firmy na trhu o 5 %.

KARTOGRAFICKÉ DOKUMENTY - MAPY

Tvůrce. Název. Mapová edice. Předmětná oblast. Měřítko. Vydání. Název a číslo edice. Místo: vydavatel, rok. Rozměry. Licence. ISBN/ISSN/jiný identifikátor. Fyzické umístění.

Pozn. U elektronických verzí map, prezentací a jiných zdrojů je nutné doplnit údaje o dostupnosti a datu citování, viz příklady.

Žatecko, Slánsko, Kladensko. Cykloturistická mapa. 1:65 000. Praha: Žaket, 2008. 45 × 43 cm. ISBN 978-80-7233-282-3.

SEZNAM.CZ. *Mapy.cz*. Online. Zlín. 1:150. Zimní. 2023. Licence: CC-BY-SA 4.0. Dostupné z: <https://mapy.cz/zimni?x=17.6650000&y=49.2325000&z=11>. [cit. 2023-03-17].

PREZENTACE

Tvůrce. Název. Typ zdroje. Datum. Archiv. Dostupnost. [Datum citování].

HANSCH, Theodor. *Toward a quantum mechanics*. Přednáška. Praha: VUT v Praze, 31. března 2009.

GRYGAR, Jiří. *Jsmo ve vesmíru sami?* Online, přednáška. 2017-06-05. Dostupné z: YouTube, <https://www.youtube.com/watch?v=M6Vh-NwBT9o>. [cit. 2023-03-17].

Další druhy zdrojů a příklady jejich citování najdete ve *Výkladu normy ČSN ISO 690:2022*.

Pro práci s citacemi a jejich vkládání do MS Word doporučujeme citační manažery *Citace PRO* (pro přihlášení vyberte OU) a *Zotero* (volně ke stažení). Generují citace v různých citačních stylech dle vašeho výběru (ČSN ISO 690, AMA, APA aj.). Citace elektronických článků lze v manažerech generovat podle DOI identifikátoru.

POUŽITÉ ZDROJE

FARKAŠOVÁ, Blanka; GARAMSZEGI, Tereza; JANSOVÁ, Linda; KONEČNÝ, Lukáš; KRČÁL, Martin et al. *Výklad normy ČSN ISO 690:2022 (01 0197) účinné od 1.12.2022*. Online, PDF. 1. vyd. V Brně: Citace.com, 2023. Licence: CC-BY 4.0. Dostupné z: <https://www.citace.com/Vyklad-CSN-ISO-690-2022.pdf>. [cit. 2023-12-06].

CITACE V TEXTU

Citační norma ČSN ISO 690 z r. 2022 nabízí čtyři způsoby zápisu odkazu na bibliografickou citaci v textu. Pro psaní kvalifikačních prací jsou vhodné 3 uvedené způsoby.

1. HARVADSKÝ SYSTÉM (AUTOR, DATUM)

Za citovaným textem uvedeme kulatou závorku a do ní se zapíše příjmení prvního autora, rok a strana, ze které jsme čerpali. Údaj o straně se vypouští v případě, že citovaný zdroj není stránkovaný. Pokud se jméno tvůrce vyskytuje přirozeně v textu, do závorek se již neuvádí.

Jestliže mají dva nebo více zdrojů stejného autora i rok vydání, odlišují se malými písmeny abecedy přiřazenými k roku vydání. V takovém případě se písmena uvádí i v závěrečném soupisu bibliografických citací. Pokud je nutné uvést dva či více zdrojů, uvádějí se v jedné kulaté závorkách a oddělují se středníkem. V případě chybějícího autora se použije instituce (korporace), která zdroj vydala. Pokud není známa, udává se název zdroje.

Příklad citace v textu

Na intrapersonální úrovni se komunikační výzkum soustřeďuje na zpracování informace (McQuail, 2002, s. 29). Například Holá (2006, s. 23) tvrdí, že komunikaci lze charakterizovat jako proces sdílení určitých informací. Řečené však ještě neznamená slyšené (Šuleř, 2009a, s. 75).

Při použití Harvardského systému jsou bibliografické citace v soupisu literatury na konci práce uspořádány v **abecedním** pořadí podle příjmení autorů. **Rok vydání** se u této metody uvádí přímo za autora. Pokud autoři ani korporace nejsou uvedeni, pak za název.

Příklad soupisu literatury

HOLÁ, Jana, 2006. *Interní komunikace ve firmě*. Vyd. 1. Brno: Computer Press. ISBN 80-251-1250-0.

MCQUAIL, Denis, 2002. *Úvod do teorie masové komunikace*. Vyd. 2. Praha: Portál. ISBN 80-7178-714-0.

ŠULEŘ, Oldřich, 2009a. *100 klíčových manažerských technik: komunikování, vedení lidí, rozhodování a organizování*. Brno: Computer Press. ISBN 978-80-251-2173-3.

2. POZNÁMKY POD ČAROU

Za převzatý text vložíme v podobě horního indexu číslo poznámky (funkce Vložit poznámku pod čarou) a dole na stránce pod daným číslem uvedeme citaci zdroje. Doporučuje se vkládat zkrácená citace v podobě: První autor. *Název*, strana. Úplnou citaci uvádíme v soupisu literatury. Poznámky se automaticky uvádějí v číselném pořadí průběžně v celém dokumentu.

Neznáme-li autora, nebo pokud je autorem korporace shodná s vydavatelem, pak autora vynecháváme a pokračujeme názvem. Abychom nemuseli u stejných odkazů pod čarou, které jdou přímo za sebou, uvádět znovu zkrácenou citaci, můžeme použít slovo *Tamtéž* a uvést jen stranu (viz příklad).

Příklad citace v textu a poznámek pod čarou

Na intrapersonální úrovni se komunikační výzkum soustřeďuje na zpracování informace¹⁸. Například Holá¹⁹ tvrdí, že komunikaci lze charakterizovat jako proces sdílení určitých informací. Holá²⁰ dále upřesňuje, že (...).

¹⁸ MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*, s. 29.

¹⁹ HOLÁ, Jana. *Interní komunikace ve firmě*, s. 23.

²⁰ *Tamtéž*, s. 32.

V soupisu literatury jsou bibliografické citace řazeny **abecedně** a jsou uvedeny v úplné podobě.

3. FORMA ČÍSELNÉHO ODKAZU

Číselný odkaz na citovaný zdroj je uveden buď v kulatých, nebo hranatých závorkách v pořadí, v jakém je zdroj citován poprvé. Odkaz na jednu určitou práci bude mít v textu vždy stejné číslo (podle prvního uvedeného odkazu).

V textovém editoru se pak odkazy na zdroj propojují křížovými odkazy (funkce Vložit křížový odkaz) na bibliografickou citaci zdroje v soupisu literatury. Údaj o stránce se uvádí za číselným odkazem v závorkách (kulaté, hranaté).

Příklad citace v textu

Na intrapersonální úrovni se komunikační výzkum soustřeďuje na zpracování informace (5, s. 29). Například Holá (11, s. 23) tvrdí, že komunikaci lze charakterizovat jako proces sdílení určitých informací. Holá (11, s. 32) dále upřesňuje, že (...).

V rámci tohoto způsobu odkazování mají bibliografické citace použitých zdrojů v soupisu literatury podobu **číslovaného** seznamu.

Příklad soupisu literatury

5. MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2002, 447 s. ISBN 80-7178-714-0.

...

11. HOLÁ, Jana. *Interní komunikace ve firmě*. Vyd. 1. Brno: Computer Press, 2006, 170 s. ISBN 80-251-1250-0.

SHRNUTÍ

a) Harvardský systém (AUTOR, DATUM)

V závorkách se uvádí jméno autora a rok vydání publikace, případně citovaná strana.

b) Poznámky pod čarou

V horním indexu se číslem odkazuje na poznámku pod čarou, kde je uvedená citace.

c) Forma číselného odkazu

V závorkách se uvádí jméno autora v pořadí, v jakém byl v textu citován poprvé.

TIP/ Pro práci s citacemi doporučujeme pracovat s citačními manažery [Citace PRO](#) a [Zotero](#). Více o způsobech citování v textu a příklady citací dle ČSN ISO 690 najdete také ve [Výkladu normy ČSN ISO 690:2022](#).

POUŽITÉ ZDROJE

FARKAŠOVÁ, Blanka; GARAMSZEGI, Tereza; JANSOVÁ, Linda; KONEČNÝ, Lukáš; KRČÁL, Martin et al. *Výklad normy ČSN ISO 690:2022 (01 0197) účinné od 1.12.2022*. Online, PDF. 1. vyd. V Brně: Citace.com, 2023. Licence: CC-BY 4.0. Dostupné z: <https://www.citace.com/Vyklad-CSN-ISO-690-2022.pdf>. [cit. 2023-12-06].

KRČÁL, Martin a Zuzana TEPLÍKOVÁ. *Naučte (se) citovat*. Blansko: Citace.com, 2014. ISBN 978-80-260-6074-1.